

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

№ 4401/2020 г. – ГП
гр. София, 14.04.2021 г.

Вх. № 174 КВ
Дата 15.04.21 г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 4/2021 Г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С Определение от 09.03.2021 г. по к.д. № 4/2021 г. Конституционният съд (КС) е допуснал до разглеждане по същество искането на президента на Република България за установяване на противоконституционност на чл. 46, ал. 8, чл. 194, ал. 6, чл. 213а, ал. 2, чл. 411а, ал. 4 относно думите „както и делата от компетентност на прокурора по разследването срещу главния прокурор или негов заместник“ от Наказателно-процесуалния кодекс (НПК, обн., ДВ, бр. 86 от 28.10.2005 г., посл. доп., ДВ, бр. 16 от 23.02.2021 г.) и чл. 136, ал. 11 от Закона за съдебната власт (ЗСВ, обн., ДВ, бр. 64 от 07.08.2007 г., посл. изм. и доп., ДВ, бр. 16 от 23.02.2021 г.).

В искането се поддържа разбирането, че цитираните текстове влизат в колизия с принципите за равенство пред закона и недопускане на привилегии, основани на лично и обществено положение (чл. 6, ал. 2 от Конституцията), за

независимост на съдебната власт (чл. 117, ал. 2 от Конституцията), обосновава се нарушение на забраната за създаване на извънредни съдилища (чл. 119, ал. 3 от Конституцията), както и на чл. 126, ал. 2 от Конституцията.

Съгласно предоставената ми възможност, изразявам становище, че искането е частично основателно.

Със Закона за допълнение на НПК (обн., ДВ, бр. 16 от 23.03.2021 г.) е въведен институтът на „прокурор по разследването срещу главния прокурор или негов заместник“. В изключителните правомощия на този прокурор е провеждането на разследване или отделни действия по него и други процесуални действия по дела за престъпления, извършени от главния прокурор или негов заместник.

Законодателят е очертал процесуалното положение на посочения прокурор и мястото му в организационната структура на прокуратурата твърде пестеливо, но едновременно с това непоследователно и противоречиво.

Оспорваната пред КС норма на чл. 194, ал. 6 НПК предвижда, че разследването по дела за престъпления, извършени от главния прокурор или негов заместник, се провежда от особен, различен по статут и правомощия от останалите прокурори – прокурорът по разследването срещу главния прокурор или негов заместник. По отношение на този прокурор, съгласно чл. 46, ал. 8 НПК, не важат общите правила, на които се подчиняват всички останали прокурори, независимо от мястото им в структурата и процесуалните правомощия, които имат в ПРБ. Разпоредбите на чл. 46, ал. 4, 5 и 7 НПК са неприложими – актовете на разследващия главния прокурор или негов заместник прокурор не подлежат на служебен и инстанционен контрол от прокурор от по-горестоящата прокуратура, а указанията на главния прокурор за точното и еднакво спазване на закона, с които осъществява надзор за законност и методическо ръководство върху дейността на всички прокурори, са неотнормирани за него. Актовете за прекратяването на наказателното производство от този прокурор също са изключени от обхвата на предвидения в чл. 243, ал. 10 НПК инстанционен и служебен контрол.

Съобразно нормата на чл. 213а, ал. 2 НПК, постановлението на разследващия главния прокурор или негов заместник прокурор за отказ от образуване на досъдебно производство подлежи на съдебен контрол, което представлява прецедент в българското наказателнопроцесуално право.

Аналогична уредба е въведена и в устройствения за съдебната власт закон – Закона за съдебната власт (ЗСВ). В чл. 136, ал. 11 ЗСВ се предвижда, че

ал. 4 – 6 от същия член са неприложими за дейността на разследващия главния прокурор или негов заместник прокурор. Остава неясно мястото на този прокурор в структурата на ПРБ и неговият организационно-административен статут. Структурата на Прокуратурата на Република България е ясно очертана в чл. 136 ЗСВ, като единна и с изчерпателно посочване на всички отделни звена, включени в нея – тя се състои от главен прокурор, Върховна касационна прокуратура, Върховна административна прокуратура, Национална следствена служба, апелативни прокуратури, Апелативна специализирана прокуратура, Военно-апелативна прокуратура, окръжни прокуратури, Специализирана прокуратура, военно-окръжни прокуратури и районни прокуратури. В състава на окръжните и Специализираната прокуратури има следствени отдели.

Прокурорът по разследването срещу главния прокурор или негов заместник е част от Прокуратурата на Република България (според новата ал. 2 на чл. 136 ЗСВ), но едновременно с това не попада в което и да е от изброените в чл. 136, ал. 1 ЗСВ звена на прокуратурата¹. За сметка на това, му е възложено участие във всички фази и стадии на наказателното производство и пред всички инстанции в съдебното производство² – пред първоинстанционния, въззивния и касационния съд, в противоречие с установената функционална компетентност на останалите прокурори, произтичаща от мястото, което заемат в структурата на ПРБ.

Прокурорът по разследването срещу главния прокурор или негов заместник едновременно ще изпълнява функции на прокурор от Специализираната, Апелативната специализирана и Върховната касационна прокуратура, което влиза в сериозен конфликт с установените правила за съответствие на структурата на прокуратурата с тази на съдилищата и с установените и регламентирани в НПК процесуални правомощия на прокурора в съдебното производство.

Още с Тълкувателно решение № 1 от 29.06.1999 г. по т. д. № 3/1998 г. на ОСНК на ВКС, р. IV, макар и по друг повод, е указано, че в съответствие с чл. 126, ал. 1 от Конституцията на Република България, прокурорите имат местна, предметна и функционална компетентност, която отговаря на структурата на съдилищата, към които е изградена всяка прокуратура, като отделният прокурор е оправомощен да изпълнява функциите, които законът е предоставил на съответната по степен прокуратура. ОСНК на ВКС е заключил, че „както първоинстанционният съд не може да постановява решения на по-

¹ Вж. мотивите към проекта на обсъждания ЗДНПК, съобразно които прокурорът по разследването срещу главния прокурор се предвижда да е „извън системата на прокуратурата и различните видове разследващи органи“, като едновременно следва „задължително да притежава статута на прокурор“.

² Пак там – „...уникален и напълно самостоятелен“ прокурор.

горен съд – въззивен и касационен, така и прокурорът от първата инстанция не може да упражнява компетентност, предвидена за по-горестоящия прокурор, в т.ч. да сезира по-горестоящия съд“.

Неясната и противоречива уредба в НПК и ЗСВ на института на разследващия главния прокурор или негов заместник прокурор нарушава основен конституционен принцип, регламентиран в чл. 4, ал. 1 от Конституцията – принципът за законност, като съществен елемент от принципа на правовата държава.

Макар и да не е релевирано в искането на президента такова основание за противоконституционност, не съществува пречка КС да вземе становище по него, тъй като не е ограничен с посочените в искането основания, според чл. 22, ал. 1, изр. 2 от Закона за Конституционния съд (вж. Решение № 30 от 1998 г. по к.д. № 23 от 1998 г.; Решение № 2 от 2004 г. по к.д. № 2 от 2004 г.).

Правната уредба трябва да бъде вътрешно свързана и безпротиворечива, за да изпълни целите си за регулация на обществените отношения. Включването в закона на разпоредби, които са неясни, вътрешно противоречиви и противоречащи на други норми от същия закон, аргументира нарушение на чл. 4, ал. 1 от Конституцията (вж. Решение № 14 от 1992 г. по к.д. № 14/1992 г., Решение № 1 от 2005 г. по к.д. № 8/2004 г. на КС).

С обсъжданите по-горе норми е гарантирана абсолютно несъразмерна процесуална и административно-организационна безконтролност на разследващия главния прокурор или негов заместник прокурор, а не безпристрастност и независимост на разследването³. По този начин не само не е обезпечена и изпълнена твърдяната в мотивите към законопроекта цел, а са създадени реални предпоставки за произвол и нарушаване на правата на участниците в наказателното производство, включително и на разследваните главен прокурор и негови заместници.

Съобразно Основния закон, главният прокурор има статут на самостоятелен и едноличен конституционен орган. Същевременно влиянието на новосъздадения институт на прокурора по разследване на главния прокурор или негов заместник както в рамките на прокуратурата, така и върху съдебната власт в нейната цялост, с особения му мандат и начин за избиране/назначаване и освобождаване, с неговата особена компетентност, нарушава установения баланс между властите и има потенциала да засегне независимостта на самата съдебна власт като основен конституционен принцип.

³ Пак там е предвидено за въпросния прокурор осигуряване на независимост на разследването срещу главния прокурор на всеки един стадий – „горизонтална и вертикална независимост, както и лична независимост“, вкл. да е изключен от йерархичния и „от всякакъв друг контрол или надзор“ в системата на прокуратурата (и само крайните актове да подлежат на съдебен контрол).

Това предполага внимателно и консенсусно обществено усилие за евентуална съответна промяна в Конституцията⁴, а не уредба на законово ниво.

Преди всичко въпросът за установяването на фигура на прокурор по разследване на главния прокурор или негов заместник следва да бъде разглеждан в светлината на Решение № 3 от 2003 г. по к. д. № 22/2002 г. на КС. В тази връзка от съществено значение е да се определи дали възлагането и концентрирането на подобни функции в правомощията само на един определен прокурор представлява промяна на формата на държавно управление, по смисъла на чл. 158, т. 3 от Конституцията. Съсредоточаването на тези функции несъмнено би довело и до накърняване на принципа за независимост на съдебната власт.

Основателни са възраженията на президента, че нормите на чл. 46, ал. 8, чл. 194, ал. 6 НПК и чл. 136, ал. 11 ЗСВ противоречат на чл. 6, ал. 2, чл. 117, ал. 2 и чл. 126, ал. 2 от Конституцията на Република България.

С тълкувателно решение № 11 от 23.07.2020 г. по к.д. № 15/2019 г. Конституционният съд е дал задължително тълкуване на нормата на чл. 126, ал. 2 от Конституцията, като е приел, че надзорът за законност и методическо ръководство върху дейността на всички прокурори, осъществявана от главния прокурор по смисъла на чл. 126, ал. 2 от Конституцията, не включва случаите, когато прокурор извършва проверки, разследвания и други процесуални действия по сигнали срещу главния прокурор. В мотивите към това решение Конституционният съд е посочил, че съгласно чл. 117, ал. 2 от Основния закон, в своята дейност прокурорите се подчиняват само на закона. Този конституционен императив означава, че когато прокурорите осъществяват дейност от посочените в чл. 127 от Конституцията, надзорът за законност, упражняван от главния прокурор, е само за правилното приложение на материалния и процесуалния закон. Извън обхвата на този надзор остава онази страна на прокурорската дейност по чл. 127 от Конституцията, която се основава единствено на свободното формиране на вътрешното убеждение, изградено на основата на преценка на достоверността на законосъобразно допуснати, събрани и проверени доказателствени материали, въз основа на които се правят фактически и правни изводи.

В цитираното решение Конституционният съд е отбелязал, че „държавата има конституционно установено задължение да осигури ефективно разследване и наказателно преследване“ и „съгласно чл. 127, ал. 1 от Конституцията, органът, на който е възложена тази задача, е прокуратурата“.

⁴ Така, както са уредени допълнително фигурите на административни ръководители в органите на съдебната власт (редакция ДВ, бр. 85/2003 г.), Инспекторатът към ВСС (редакция ДВ, бр. 12/2007 г.), вкл. и промените в структурата на Висшия съдебен съвет (редакция ДВ, бр. 100/2015 г.).

„През време на извършването на проверката или провеждането на разследването по сигнал срещу главния прокурор, той запазва конституционното си положение на главен прокурор, но придобива и ново правно положение на проверявано по сигнал или разследвано лице. Негово задължение е на общо основание да понесе последиците от разследването или проверката. Посоченото изискване произтича от правилото, че никой не може да бъде съдия сам на себе си, което е елемент от правовата държава.

Позоваването на този класически правен принцип се съдържа и в практиката на Конституционния съд (в този смисъл вж. и Решение № 1 от 2010 г. по к.д. № 14 от 2009 г.). Макар да не е изрично закрепен в Конституцията като юриспруденциален принцип, той представлява разумното ограничение, което изключва намесата при предполагаемата лична заинтересуваност на главния прокурор в случаите, когато прокурор извършва проверки, разследвания и други процесуални действия по сигнали срещу него. Смишълът на това правило е осигуряване на безпристрастност при упражняване на правомощията по правораздаване като вид властнически правомощия, поради което се явява иманентен белег на справедливостта, прокламирана в преамбюла на Конституцията и характеризирана като „висша ценност и регулатор на обществото“ (в този смисъл е и Решение № 5 от 2019 г. по к. д. № 12 от 2018 г.). Правилото никой не може да бъде съдия сам на себе си се явява и неотменим принцип на всеки справедлив процес, дължим от държавата“. Конституционният съд ясно е посочил, че „функционалната независимост на всеки прокурор, като орган на съдебната власт, означава, че когато му е възложено извършване на проверки, разследвания и други процесуални действия по сигнали срещу главния прокурор, дължи подчинение само на закона“.

Даденото задължително тълкуване на нормата на чл. 126, ал. 2 от Конституцията с Решение № 11 от 23.07.2020 г. по к.д. № 15/2019 г. недвусмислено и категорично сочи, че в хипотеза на извършено престъпление от главния прокурор или негов заместник, разследване срещу тях може да провежда всеки прокурор, в изпълнение на конституционно възложените му в чл. 127 функции и в съответствие с правилата, предвидени в Наказателно-процесуалния кодекс. Съществуващата конституционна и наказателно-процесуална уредба не съдържа пречки за това, поради което не може да се обоснове процесуална и житейска необходимост⁵ от въвеждането на специален

⁵ Отделен и съвсем немаловажен е въпросът, че атакуваната промяна на НПК и ЗСВ не е предшествана и обусловена от ясно дефиниране на необходимостта от създаване на новата фигура в наказателния процес, неговото място в/извън системата на прокуратурата и начина на взаимодействие с другите органи в досъдебното производство.

прокурор, на когото да са възложени единствено и само функции по разследване на дела срещу главния прокурор или негови заместници.

В своята практика КС приема, че тълкуването, което прави на основание чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията, се отнася до всеобхватното изясняване на възможни юридически проблеми, които съществуват или които ще възникнат и по чийто точен смисъл се спори (вж. Решение № 8/1.09.2005 г. по к.д. № 7/2005 г., Определение № 2 по к.д. № 5/2005 г.). Чрез тълкуването на конституционните разпоредби от КС се изгражда ясна и безпротиворечива система от норми. В този смисъл тълкуването се свързва пряко с ефективността на основния закон. Чрез изясняване на точния смисъл на конституционните разпоредби и изграждането на стройна и безпротиворечива система на нормативните актове, свързани с Конституцията, тълкуването спомага за предотвратяване използването на санкционните правомощия на Конституционния съд, и в частност обявяването на даден закон за противоконституционен.

Тълкуването, което КС дава на конституционни норми, е задължително за всички държавни органи, юридически лица и граждани (чл. 149, ал. 1, т. 1 КРБ, чл. 14, ал. 6 ЗКС). Тълкуването на Конституцията от КС е задължително и за законодателния орган и той следва да се съобрази с него в процеса по приемане на законите⁶. В конкретния случай това не е сторено, тъй като оспорваните пред КС разпоредби не съответстват на даденото задължително тълкуване с Тълкувателно решение № 11 от 23.07.2020 г. по к.д. № 15/2019г. на КС.

Основателни са доводите, изложени в искането на президента, че посочените норми влизат в противоречие с принципа за независимост на съдебната власт, регламентиран в чл. 117, ал. 2 от Конституцията.

Съгласно цитирания принцип, във функционално отношение пред съдебната власт (включително и пред прокуратурата като част от нея) е поставена задачата да защитава правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата. Съдебната власт в своята дейност е независима от изпълнителната и законодателната власт. За актовете, постановени от органите на съдебната власт, Конституцията предвижда само инстанционен контрол (в този смисъл е практиката на КС: вж. Решение № 4/1998 г. по к.д. № 16/1997 г., Решение № 22/1998 г. по к.д. № 18/1998 г., Решение № 8/2005 г. по к.д. № 7/2005 г., Решение № 3/2015 г. по к.д. № 13/2014 г.).

Прогласената в Конституцията институционална независимост на съдебната власт има своето функционално измерение⁷. Съгласно чл. 117, ал. 2

⁶ Вж. Решение № 17 от 6.11.1997 г. по к. д. № 10/97 г.

⁷ Вж. Решение № 3/2015 г. по к.д. № 13/2014 г.

от Конституцията, при осъществяване на функциите си съдиите, съдебните заседатели, прокурорите и следователите се подчиняват само на закона. Тук е очертано приложното поле на функционалната независимост на отделните органи на съдебната власт при реализиране на предоставените от Основния закон правомощия: съдиите и съдебните заседатели – в осъществяване на правосъдието (чл. 119 КРБ), прокурорите – в надзора за спазване на законността (чл. 127 КРБ) и за следователите – в разследването на наказателни дела в случаите, предвидени в закона (чл. 128 КРБ). В тези случаи функционалната независимост на органите на съдебната власт е гаранция за свободното формиране на вътрешното убеждение, което се основава само на събраните доказателства и на закона. Контролът върху правилността на постановените актове се осъществява по ред, предвиден в процесуалните закони. За тази цел Конституцията е предвидила пирамидална структура на съдилищата, към която е приравнена тази на прокуратурата⁸. Изключването на инстанционен и служебен контрол на актовете и действията на разследващия главния прокурор или негов заместник прокурор създава сериозни съмнения за безпристрастното и независимо упражняване на функциите на съдебната власт.

Основателни са възраженията, изложени в искането, че предвиденият специален ред за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор или негов заместник, нарушава основен конституционен принцип – принципът на равенство на всички граждани пред закона (чл. 6, ал. 2 от Конституцията).

С Тълкувателно решение № 14 от 10.11.1992 г. по к.д. № 14/1992 г. Конституционният съд е дал тълкуване на чл. 6, ал. 2 от Конституцията, като е посочил, че равенството на всички граждани пред закона е основен принцип на всяко демократично общество. В цитирания текст равенството на гражданите пред закона е формулирано като конституционен принцип, който стои в основата на гражданското общество и държавата. Този принцип е общ за цялата правна система на Република България и е основа за тълкуване и прилагане на Конституцията и за нормотворческата дейност.

В чл. 6, ал. 2 равенството пред закона е формулирано още и като основно право на гражданите. Конституционният съд е приел, че „равенството пред закона“ означава равнопоставеност на всички граждани пред закона и задължение за еднаквото им третиране от държавната власт“.

За да гарантира прогласения принцип за равенство на всички граждани пред закона, чл. 6, ал. 2 посочва определени социални признаци, които не може да бъдат основание за неравно третиране. Това са раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа

⁸ Пак там.

принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние. С това Конституцията е обявила изрично забрани по отношение на посочените социални признаци. Те са правно недопустими като основания за ограничение на правата или за създаване на привилегии.

С изключването на инстанционния и служебен контрол в системата на прокуратурата на актовете на разследващия главния прокурор или негов заместник прокурор, са създадени ограничения и са поставени в неравностойно положение основни субекти на наказателния процес, каквито са разследваните лица. За разлика от останалите обвиняеми, те са лишени от правото да обжалват актовете и действията на посочения прокурор, които накърняват техни права и законни интереси, тъй като оспорваните пред КС норми на чл. 46, ал. 8 НПК и чл. 136, ал. 11 ЗСВ изключват осъществяване на инстанционен и служебен контрол в рамките на прокуратурата. Това законодателно решение влиза в сериозен конфликт не само с принципа на равенство (чл. 6, ал. 2 КРБ), но и с правото на защита, регламентирано в чл. 56 от Конституцията (въпреки че такова нарушение не се релевира в искането).

Въвеждането на съдебен контрол единствено на отказа от образуване на досъдебно производство, постановен от прокурора по разследването на главния прокурор или негов заместник (чл. 213а, ал. 2 НПК), също противоречи на чл. 6, ал. 2 от Конституцията и поставя в неравностойно положение както лицата, спрямо които се извършва проверката, така и пострадалия от престъплението (респ. ощетеното юридическо лице) в сравнение с останалите граждани, по чиито преписки са постановени откази от образуване на досъдебно производство по общия ред. Въвеждането на съдебен контрол на отказа от образуване на досъдебно производство не може да бъде разгледан еднозначно – само като привилегия или само като ограничаване на права. При осъществяване на съдебен контрол на постановлението за отказ от образуване на наказателно производство пострадалият от престъплението или ощетеното юридическо лице е ограничено само с произнасяне на две инстанции (първоинстанционен и въззивен съд), като съдебният акт на въззивния съд е окончателен, докато инстанционният и служебен контрол в рамките на прокуратурата се отличава с много по-голяма гъвкавост – актът не е окончателен, не е обвързан с преклузивни срокове за обжалване (подаване на сигнал за служебна проверка) и при установяване на нови данни от съществено значение може да бъде проверено и отменено.

Окончателността на съдебния акт при съдебен контрол на отказа от образуване на досъдебно производство, от друга страна, поставя в привилегировано положение проверяваните лица, тъй като влезият в сила

съдебен акт пречатства извършване на проверка по същите факти и съдебният акт не може да бъде предмет на извънреден контрол (каквото е възобновяването на наказателни дела).

Отделно от това, следва да се отбележи, че принципно въвеждането на съдебен контрол върху постановлението за отказ да се образува досъдебно производство е в противоречие с конституционно установените положения, възлагащи съответна компетентност на прокуратурата и съда. Съгласно чл.127 от Конституцията, единствено прокуратурата има правомощие да привлича към отговорност лицата, които са извършили престъпления, и да поддържа обвинението по наказателни дела от общ характер. Възлагането на правомощие на съда за контрол върху постановлението за отказ да се образува досъдебно производство би довело до недопустимо от гледна точка на Конституцията заместване на компетентния да поставя началото на наказателното производство орган.

Неоснователни са възраженията в искането на президента, че определената с чл. 411а, ал. 4 НПК подсъдност на делата за престъпления срещу главния прокурор или негов заместник нарушава забраната за създаване на извънредни съдилища (чл. 119, ал. 3 от Конституцията).

Конституционният съд е имал възможност в своята практика да обсъди дали създаденият през 2012 г. Специализиран наказателен съд има характеристики на извънреден съд, като ги е очертал в Решение № 10 от 2011 г. по к.д. № 6/2011 г. Като водещ отличителен белег е прието, че „особено съществено, за да не бъде определен Специализираният наказателен съд като извънреден и да отговаря на изискванията за безпристрастност и независимост, е, на първо място, той да прилага общоустановените правила, които се съдържат в материалните и процесуалните закони, които прилагат общите съдилища, и на второ място – условията и редът за назначаване на съдиите в него да са същите, прилагани при назначаване на съдиите в цялата съдебна система“. В цитираното решение КС е посочил също, че „делата, подсъдни на Специализирания наказателен съд, сами по себе си не го правят извънреден съд. Конституцията поначало в чл. 119, ал. 2 допуска създаване на специализирани съдилища, при което по целесъобразност към тях се отклоняват, по волята на законодателната власт, определени видове дела, подсъдни до този момент на общите съдилища“. Именно в правомощията на законодателната власт е да посочи критерия, по който ще се определя компетентността на специализирания съд – с оглед предмета на делото, качеството на извършителя или на двете.

Качеството на извършителя на престъплението е вече прилаган критерий

при определяне на подсъдността на военните съдилища (чл. 396 НПК) и на Софийския градски съд (чл. 35, ал. 3 НПК).

С оспорваната разпоредба на чл. 411а, ал. 4 НПК подсъдността на делата от компетентност на прокурора по разследването срещу главния прокурор или негов заместник е възложена на Специализирания наказателен съд. Въпреки несвършената формулировка на нормата, става ясно, че делата за всички престъпления, извършени от главния прокурор или негов заместник, ще бъдат подсъдни на Специализирания наказателен съд като първа инстанция.

Конституционният съд през годините е имал възможност да се произнесе, че създаването на специализирани наказателни подразделения и структури в системата на съдилищата е от компетентността на Народното събрание (Решение № 10 от 1998 г. по к.д. № 8/1998 г. и Решение № 8 от 2005 г. по к.д. № 7/2005 г. на КС), като е поддържал становище, че вариантите в специализираното правораздаване са разнообразни, както и са многообразни критериите за предметна и/или субективна (персонална) диференциация на извършителите на престъпления.

Конституцията изрично прогласява и насърчава възможността със закон да се създават и други специализирани съдилища – чл. 119, ал. 2, макар специализацията в областта на правораздаването най-често да се изразява в специализация само по предмет или само по субект.

В Решение № 6 от 27.03.2018 г. по к.д. № 10/2017 г. Конституционният съд е приел, че критерият за специализация не може да се сведе априори до един-единствен – само предметен или само субективен (персонален). Критерият за специализация е предоставен изцяло в дискрецията на законодателя, без последният да се счита предварително ограничен в избора си за един или друг подход.

В същото решение КС е посочил, че „Да се приеме, че законодателят при решаването на въпросите за специализация на съдилищата задължително следва да се основава само на предметния или само на субективния критерий, би означавало да се отрече правото му на целесъобразна преценка или на утвърденото в доктрината разбиране, че основанията за установяване на една или друга компетентност на дадени съдилища, на една или друга подсъдност на дадена категория наказателни дела са преди всичко от политическо и след това от процесуално-техническо естество. Да се оспорва като противоконституционен възприет от законодателя избор на критерий за специализация на съдилищата би означавало на Конституционния съд да се възложи обсъждането на въпроси, свързани със законова целесъобразност, и ако той стори това, да престъпи недопустимо конституционно установените си

правономощия.“

Предвид изложеното, предлагам да приемете искането за частично основателно.

ГЛАВЕН ПРОКУРОР :

ИВАН ГЕШЕВ ОР